

Državni izpitni center

NAKNADNI ROK

Junij 2007

NAVODILA ZA VREDNOTENJE

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

ob koncu 3. obdobja

MODERIRANA RAZLIČICA

UVODNA NAVODILA ZA VREDNOTENJE

Pri nalogah izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom več izbranih rešitev pomeni 0 točk.

Kjer naloga zahteva navedbo več odgovorov, se vrednotijo po vrsti zapisani odgovori, in sicer toliko, kot jih zahteva naloga.

Pri nalogah dopolnjevanja priznamo tudi na drugačen način med seboj povezane pojme (npr.: povezava s črtami ali zapis besed na črtico za odgovor).

Pravopisnih napak v odgovorih ne popravljamo. Priznamo tudi zapis iz katerega lahko razberemo vsebinsko pravilen odgovor. Ne priznamo pa zapisov, ki imajo zaradi pravopisnih napak spremenjen pomen.

ZNAKI ZA POPRAVLJANJE

Dogovorjeni znaki za označevanje napak v preizkusih znanja:

- ✓ pravilni odgovor
- ✗ nepopolni ali manjkajoči odgovor
- // napačni odgovor

Opombe oziroma komentarji popravljalca:

- ! Ni označeno, kaj naj popravljalec upošteva.
- ! Nerazločen zapis.
- Če je cel preizkus pisan s svinčnikom, napišemo ob skupnem seštevku točk ***Pisano s svinčnikom***.
- Če so s svinčnikom pisane posamezne naloge, napišemo ***Pisano s svinčnikom*** ob konkretni nalogi.

Znake za označevanje napak zapisujemo:

- v preizkus znanja
- z rdečim kemičnim svinčnikom
- na desno stran odgovora
- nikoli čez učenčev odgovor
- Ob zapisu napačnega dogovorjenega znaka le tega prečrtate in zapišete pravilni znak.
Ob prečtanem znaku zapisi svoje inicialke!
- Popravljalec ne dopisuje pravilnih rešitev.

UVOD V ZGODOVINO

1. naloga

Rešitve z navodili za vrednotenje:

a)

1.1 4. tisočletje pr. Kr. ali 4. tisočletje pred našim štetjem. .... 1 točka

b)

1.2 Materialni viri. .... 1 točka

Skupaj ..... 2 točki

PRAZGODOVINA

2. naloga

Rešitve z navodili za vrednotenje:

2.1 Z uporabo kalupa so dobili želeno obliko predmeta; za izdelavo (oblikovanje) orodja in orožja; za izdelavo večjega števila enakih predmetov. .... 1 točka

STARI VEK

3. naloga

Rešitve z navodili za vrednotenje:

a)

3.1 Piramide. .... 1 točka

b)

Rešitve:

računanje; matematika; geometrija; fizika; transport; obdelava kamna; zidarstvo, arhitektura; gradbeništvo.

3.2 Navedba prvega znanja. .... 1 točka

3.3 Navedba drugega znanja. .... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

4. naloga

Rešitve z navodili za vrednotenje:

a)

4.1 NE .... 1 točka

b)

4.2 V Atenah so glasovali z osebno prisotnostjo, pri nas pa volimo predstavnike ljudstva, ki odločajo; takrat so glasovali na prostem, sedaj pa v stavbi parlamenta; glasovali so le polnoletni, svobodni moški, danes pa vsi polnoletni državljanji. .... 1 točka

Skupaj ..... 2 točki

5. naloga*Rešitve z navodili za vrednotenje:*

- 5.1** Norik ..... 1 točka

SREDNJI VEK**6. naloga***Rešitve z navodili za vrednotenje:*

- 6.1** A, D, E ..... 1 točka

7. naloga*Rešitve z navodili za vrednotenje:*

a)

- 7.1** Podložniki; tlačani ..... 1 točka

b)

- 7.2** Sodijo k zemlji; so last zemljiskega gospoda; podrejeni fevdalcu;
nesvobodni ..... 1 točka

c)

- 7.3** V srednjem veku je bilo delo kmetov težje; počasnejše; manj so pridelali;
ročno obdelovanje zemlje, uporabljali so preprostejša orodja. Danes
pa kmetje obdelujejo zemljo strojno; z manj delovne sile; večji pridelek. ..... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

8. naloga*Rešitve z navodili za vrednotenje:*

a)

- 8.1** O oblačilnem redu; o oblačenju; o obvezni in prepovedani noši; o pravilih
(predpisih) oblačenja kmetov in meščanov. ..... 1 točka

b)

- 8.2** Ker so ti dodatki dovoljeni le plemstvu; da ne bi izgledali kot bogati ljudje
na visokih položajih. ..... 1 točka

c)

- 8.3** Svobodna izbira je ena od človekovih pravic; demokratične pravice
in svoboščine. ..... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

NOVI VEK IN NOVEJŠA ZGODOVINA

9. naloga

Rešitve z navodili za vrednotenje:

a)

9.1 Evropa, Azija, Afrika. ..... 1 točka

b)

9.2 Južna Amerika, Severna Amerika; Ameriki; Amerika in Antarktika. ..... 1 točka

c)

9.3 Avstralijo so odkrili šele v 18. stoletju; še ni bila odkrita. ..... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

10. naloga

Rešitve z navodili za vrednotenje:

a)

10.1 Cerkev je postala preveč posvetna; prodajala je cerkvene službe in odpustke; nepotizem; duhovniki so bili slabo izobraženi in niso kakovostno opravljali svojega dela; nemoralno življenje; pretirano bogastvo.
(Navedba enega vzroka.) ..... 1 točka

b)

10.2 Grehi se jim odpustijo zaradi kesanja in ne plačila; zavračali so jih; negativen odnos. ..... 1 točka

Skupaj ..... 2 točki

11. naloga

Rešitve z navodili za vrednotenje:

a)

11.1 Splošna šolska obveznost; šolska reforma; obvezno šolstvo. ..... 1 točka

b)

Rešitve:

znali so brati in pisati – možnost izobraževanja; možnost izbire drugega poklica; otroci manj delajo doma; obvezno(st) šolanja; pouk materinščine (slovenščine) v nižjih razredih; možnost izobrazbe za oba spola.

11.2 Zapis prve spremembe. ..... 1 točka

11.3 Zapis druge spremembe. ..... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

12. naloga

Rešitve z navodili za vrednotenje:

a)

- 12.1** Podjetnik bi na svoje stroške postavil še eno delavnico in dal Wattu na razpolago vso potrebno opremo. .... 1 točka

b)

- 12.2** Obeta si velik zaslužek, saj bi stroje izdelovali za potrebe vsega sveta; učinkovitost povezave kapitala in znanosti; možnost nadaljnega tehnološkega razvoja; doseči slavo; izum je bil dober, atraktiven. .... 1 točka

Skupaj ..... 2 točki

13. naloga

Rešitve z navodili za vrednotenje:

a)

- 13.1** Združitev dežel v Kraljevino Slovenijo; združitev v en narod; zedinjena Slovenija; enakopravnost slovenskega jezika; odločanje o lastnih zadevah. .... 1 točka

b)

- 13.2** Slovenski jezik se ne uporablja v šolah in uradih; je podrejen; ni enakopraven nemškemu; ni uraden. .... 1 točka

c)

- 13.3** Slovenija v viru zajema večji prostor – zgodovinske dežele; je del avstrijskega cesarstva; slovenština bi bila uradni jezik; razlika je tudi v politični ureditvi: kraljestvo, republika (demokracija); parlament danes, deželni zbor v 19. stoletju. .... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

14. naloga

Rešitve z navodili za vrednotenje:

a)

- 14.1** 3, 4, 1 ..... 1 točka

b)

- 14.2** Zavzemala se (borila se) je za nižji družbeni sloj; za kmete, obrtnike in delavce. .... 1 točka

c)

- 14.3** Zadruge – nakup semen in orodja po nižji ceni; odkup pridelkov; ugodna posojila. .... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

SODOBNA ZGODOVINA**15. naloga***Rešitve z navodili za vrednotenje:*

a)

15.1 Frontni način bojevanja; pozicijska vojna; sedeča vojna; bojevanje v strelskih jarkih. ..... 1 točka

b)

15.2 Življenje v različnih vremenskih razmerah; nevarnost pred sovražnimi izstrelki; nesnaga; slaba higiena; bolezni; negotovost; dolgčas. ..... 1 točka

c)

15.3 Boj (obramba) za domovino; boj za svojo zemljo. ..... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

16. naloga*Rešitve z navodili za vrednotenje:*

a)

16.1 Nacizem; fašizem; stalinizem; komunizem; boljševizem; sovjetski totalitarizem. (Navedba imen dveh režimov.) ..... 1 točka

b)

16.2 Hitler je označen kot izmeček človeštva.
Stalin kot krvavi morilec delavcev.
Oznaka je cinična. ..... 1 točka

c)

16.3 Ležeči vojak predstavlja Poljsko. ..... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

17. naloga*Rešitve z navodili za vrednotenje:*

a)

17.1 Koncentracijska taborišča; uničevalna taborišča; »tovarne smrti«; taborišča smrti. ..... 1 točka

b)

17.2 Dali so jim navodila, kakor da se bodo vrnili po odložena oblačila; da gredo na tuširanje; lažna navodila. ..... 1 točka

c)

17.3 Ker so Slovani (Slovenci) po nacistični rasni teoriji sodili med manjvredna ljudstva; zaradi upora proti okupatorju. ..... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

18. naloga*Rešitve z navodili za vrednotenje:*

a)

18.1 Leta 1941. ..... 1 točka

b)

18.2 Izobraženci so bolje razumeli posledice ukrepov nacističnih oblasti; sposobni so bili organizirati odpor; širili okupatorju nevarne ideje in kot taki bili najnevarnejši. ..... 1 točka

c)

18.3 Zaradi okupatorjevega nasilja; želeti so osvoboditev domovine; zavedali so se usode slovenskega naroda pod okupatorji; da se izognejo mobilizaciji, deportaciji. ..... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

19. nalog*Rešitve z navodili za vrednotenje:*

a)

19.1 Hladna vojna. .... 1 točka

b)

19.2 Strah, da ne zaostanejo; strah ene pred drugo; oboroževalna tekma; težnja po prevladi; prehiteti nasprotnika v količini in kakovosti orožja. .... 1 točka

c)

19.3 Oboroževalna tekma je zelo draga; izčrpava države; večina denarja je šla za orožje; druge države so sofinancirale tekmo v oboroževanju velesil. .... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

20. nalog*Rešitve z navodili za vrednotenje:*

a)

20.1 Desetdnevna; osamosvojitvena vojna; vojna za osamosvojitev; vojna za Slovenijo. .... 1 točka

b)

20.2 Letalstvo in tankovske enote; oklepne enote; zračne enote. .... 1 točka

c)

20.3 Zvezna vlada je sprejela sklep o zavarovanju jugoslovanskih meja; JLA je izvajala sklep jugoslovenskega predsedstva; z uničenjem oddajnikov Slovenci ne bi mogli do slovenskih informacij o odporu; preprečiti komunikacijo in sodelovanje Slovenije s tujino. .... 1 točka

Skupaj ..... 3 točke

SKUPAJ ..... **50 TOČK**